Szombat. 36. Szám. Április 23-kán, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Megjelenik e lap minden Szerdán, Pénteken és Vasárnap. Előfizetetni minden cs. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalban és minden levélben. Ára évenegyedre 3 ft 15 kr, félévre 6 ft 30 kr, évre 12 ft 60 kr új pénzben.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS: A Szentgyörgyháztanban, a Kendeffi-házál, 487. szám alatt.

KIADÓ-HIVATAL: A Kisdpetenban, STEIN könyvkereskedésében.

Hirdetések minden nagy hasábos egy sor után 7 ujkrért kiszedettetnek; folytonos hirdetésekül illő pei elengedtetik. Mindennik hirdetésért 30 ujkr illyenjül előre befizetandó.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiok sat. a kiadó-hivatalhoz utasitandók.

(D) **Szemle.** Midőn egy gránát kilöketve alábbul, egy perczig ott sustorog, míg az égő kanócz tüze a lőport éríinti. Hallottunk hirt egy hős lélekjelenlétéről, ki vig lakoma közt hidegen vette fel a lábai elé hullt s ekint sustorgó gránátot, s eltávolitván kanócát, a halállal töltött gömböt veszélytelenné tette.

Bocsánatot kérünk, hogy mint a vén emberek ugy igénybe vesszük az adomákat; jobb most hideg vérrel adomázni, mint belebonyolódni egy Sfynxnek megfejtésébe, melyet most az európai diplomatinának titka képez.

Legalább mulassuk magunkat adomákkal, míg a világ e roppant vajudás atán el kezd mulattatni a világháború rettenetes jelenetéivel, vagy a visszaállitott világdekne büvösbajos illiuk hangjaival.

Amint áll, ugy a kérdés, mely most Európa figyelmét elfoglalta, most éppen olyan, mint a fennemlitett kilött, de még el nem sült gránát; a diplomatia mint egy kesztyüt akarja felhuzni a congressust, hogy a sustorgó kanóczot igy még kevesebb veszélylyel kiráuthatná, de mig ott agonizál, addig tán oda ég a kérdés, hogy többé az explosiot semmi hatalom meg nem gátolhatja.

Ez a kőltészetnek nem ugyan a legmagosabb, de eléggé gyakorlati teréről vett hasonlatunk alkalmasint jelleznei azon helyzetet, mikép a kérdés épen az eldurranás fopontján állván, de a mentő kezek is a diplomatia teljes lelkesedésével jelen lévén, határozott eredményt a következményekről nem mondhatunk, puszta hozzávetésekká pedig miért fozzák saját és az érdemes olvasó közönség fejét?

Egyet azonban megjegyzünk, és ez az, hogy ha a diplomatiának sikerül is a már kirepitett gránát tüzét megvenni, azt meg nem gátolhatja, hogy a kiszegzett ágyuk torkába egy más gránát ujra betéve ne legyen, mely onnan egy szintén égre földre kiálló európai kérdés alakjában kitörvén, ujra valóságal tenyegtheti Európát.

Ugy hisszük, a gránát megoltása csak palliativ, vagyis inkább időszaki gyógyszer, míg a kiszegzett ágyu szilárd földön áll és nincs használhatlanná téve.

A fiokot kellene elenyésztetni, mi Európa nyugalmát rendszeresen fogja háborítani, vissza kellene állitani Európában, a mint közelebbi szemlénkben emlitettük — a polgári rendszert, mely előmenetelét nem a harczok, hanem a béke vivmányaiban keresi, mely nem biztat utópiákkal, hanem valósságot ad.

Ugy látszik az angol lapok hangjából, hogy ők is ily kifejlést óhajtanak, melynek üdvös voltát hazájuk virágzó sorsa igazolja, s nem szünik az angol diplomatia is arra hatni, hogy a válság ily uton egyenlittessek ki.

E czélra tagadhatlanul egy congressus összeülése fösztüksége vált, a mi nélkül kifejlést képzelhünk se lehet, de hogy az tehet-e sarkolatos gyógyitást a beteg világon? az attól függ mekkora cselekvési tért fog elfoglalni? csak arra szorítkozik-e, hogy a már kilöttt gránátból kilöncza a kanóczot, vagy arra, hogy a kiszegzett ágyuk alól a békülletlenség földjét elsöpleyessze?

Az utolsóra czuttal kevés reménY, mert Frankhon és Ausztria követelési az összeérhetlenségig szemközt állanak, s még pallativ segitségre is bajosan számithatni, miután Francziaország oly leleményes volt a congressus halogatásában, a mennyire Ausztria igyekezett körül irni a congressus tcendőit. Egyik fél se tett lényeges engedést, mig mindkét kormány hivatalos lapjai oly hangon beszéltek szemben egymással, hogy csak e hang cég lett volna hadürügynek. A „Wien. Z." például közelebbről Franczaiország azon állitását, hogy ő nem is fegyverkezett, „szemteleu hazugságnak, pöffeszkedésnek, felülmulhatlan arczátlanságnak" mondja, mig a franczia félhivatalos lapok Ausztriát „zsaroló rendszer, kegyetlen adó" sat. alkalmazásával vádolák. Ugy a harczi a fellal oly elkeseredett fely, miknek fel nem fogbatjuk, hogy ugyanazon tollal hogyan lehessen mostanság a békét aláirni? A kölcsönös elkeseredés ezen hangja magára élénkebb hirnökre egy közel háborunak, mint hogy a gyér békehirekre igen nagy reménycket épithetnénk.

Legközelebbről az angol kabinet a fegyveres semlegességet kimondá, és erősíti magát. A válság pontjában áll a kérdés.

Konstantinápoly, april 5. 1859. — Tegnap megérkezett a Ramazán azon egész hónapig tartó böjtje a törököknek, midőn hajnaltól fogva naplementig se nem eszik, se nem iszik, se nem pipál, se nem kávézik az igaz hivők tömege, már az, a ki a korán rendeleteit lelkiismerctesen megtartja, mert itt is ugy van mint mindenütt másutt, hogy a műveltebb osztály bizony nem éppen erősen ragaszkodik a vallásos czeremoniákhoz, s pasha uramék bizony nem igen böjtölnek azért, hogy Mohamed megszabálé Medinából, hanem pinczéikből jó borocskát hozatva föl élvezik a mulandó czlemek futékony örömeit; de a nép, a vallásos szokásaihoz ragaszkodó nép hűn megtartja a Ramazánt; visszatartja egész nap magát az élvezettől, korogó gyomrinak feltolakodó igényeit folytonos imádkozással csillapitja le, a mi tekintve a török imádkozási modorral egybekötött gymnastikai hajlongásokat az étvágyat hatalmasan segitheti elő; de aztán este, midőn dörgő ágyu szó tudatja a nap lenyugodtát, midőn az imán a minaretek tetejéről elénekli az Allah Akbárt, akkor mindenki tiszteletreméltó étvágygyal lát az evéshez, és elkezdődik az örőm és vigség, az egész város az utczákon tátong, nyalánkodik mindenfélé (csak Ramazán alatt készitett) csemegéket, serbeteket, a kávéházakban izlésteleu s illem sértő szini előadásokat tánczokat néz, pipál, kávézik, s előkészíti magát egy egész napi böjtölés nélküliözésére.

Stambulnak képe ilyenkor a ramazáni estéken elbájolóan szép, ezer minaret szines lámpákkal megrakva mint tüzoszlopok emelkednek fél a légbe, s egyikről a másikra átvont köteleken mindenféle alakok, hajók, mecsetek, koránbólí feliratok, thurák (a szultán czimerek) lámpákkal leirva mint légi tünemények lebegnek az ürben, a partokon, a házak előtt felállitott transparentek, folaggatott lámpák vonala által leirt mecsek, mindenféle phantastikus alakok milliőin szétszórt csillámló fény, mely fénykört árasztva maga körül a nyugodt enger hullámain viztükrözi magát, — tündéri kép, mely az ezer egy éjszaka büvös honába ragadja a szemlélőt, s mint ön elmereughetek a nélkül, hogy nagy fáradságba kerülne lakunk erkélyéről; ott én nargilera gyujtok, s elmerengek, s elgondolkozom, s elrepülnek gondolataim az imádott távol hon felé, mert miről gondolkodhatnék a külföldön élő magyar ember másról mint a hazáról; mert mi más tárgy lehetne szivének fájdalmának? — mi más láng éghetne szenvedőlyesen mellének mint a honszeretet.

KIRÁNDULÁS BRUSZÁBA,

báró **Orbán Balázs**-tól.

(Folytatás.)

Hammer, s utána mások is ilyeténképpen adják elő Oszmán álmát. „Edebeli sheik mellett nyugodván, egyszerre annak oldalából kijön az uj hold, s azután mind nagyobbodva megtelik, s Oszmán keblére száll le, honnan egy óriási fa nő ki, mely borzon földrészek takar be óriási ágaival, a Kaukázus, az Alás, a Taurus és Hemus hegységek támoszlopait képezik a faékotta óriási levelsátoranak; a fa gyökerebül a Tigris, az Eufrátes, a Nilus és a Duna hajókkal terhelten folynak ki, az ezen folyóktól áthasitott mezőkon gazdag vetések zöldelnek, s a mezőket határozó hegységek sürü erdőségek kel vannak elborítva, csergedező források fa kadnak fel a legszebb kelet s kiprus erdők árnyában, a termékeny tereken városok emelkednek fel, feloldat fenyes kupokkal, magyszerű gulyákkal s kaczér obeliszkekkel ékesedők, s magas minaretekkel, a melyekről lebaizgó imára hívó éneke az Imánnak összekeverédik a fülmile bus dalával, s az ezerszinű pagodák csavegésével. Egyszerre egy nagy szél kerekedik, mely a fa ágai közt bolt fenyő városok, de fökepen Stambul fölé hajlitá; ezen a két földrész és két tenger határinál fekvő város hasonlit két zaphir és két smaragd közé foglalt gyémánthoz, s az egész földre kiterjedő uralom jegygyűrűjét képezi. Oszmán ezen gyűrűt ujjára hűta midőn feldbredett.

Már akár ez, akár a másik legyen Oszmán álma, mely a szép Kamerie iránti epedő szerelmét a boldogság tetőpartjára vezette, az mindegy a történeti igazsága nézve.

Oszmán ezen hajadonnak azán szultánnak kiáltatott ki, s székhelyét kara-Hiszárban (fekete vár) tette át 699-ben (1300), s legelőbb nevezte magát oszmánok padihsah-jának — s elfoglalt s uralmat önként elismert tartományokat kormányzóságokra (shandcsák) osztta fel, s fainak adta al, bevette Köpri-Hiszárt (hidvár), Jenishert (ujvárost), a hasonneviu tó partján, ezen utóbbit megerősítve, oda tette át székhelyét. Azután bevette Dimsurt, az Iszmid közelében fekvő Koyon-Hiszárt (Bápheum). Kan Ali nevű vezére bevezsi Czyicust s a mandanyai obolban levő varosokat és Kalolimnesziget-et, Oszmán maga Amelas partjain Leiket (Leucas), Akhiszárt, Khocsa-Hiszárt (magyar a régi Trikokia) s a Iangarius partjain Tekerbunarit (császár forrás), Bekedecset és Khiwát; ez alatt a csodár tatárok beütnek, Oszmán visszavéri őket a utjaba elfoglalja Aljsoszit, Nicaea közelében; Kamurali nevű vezére bevszi Turbasi, Kapuszki Kerásztedcsit, az alatt Oszmán megveri Nicodemia közelében Muzzalo Hetrarchot, a császári hadvezért, s harczszokott sergeit. Nicaea ellen vezeti. De azon város, mely a keresztesek halanalvát hét hetig daczolta, feltartóztatta győzelmei utjában Oszmán győzelem szokott hadsergét, s Oszmán látva, hogy azt bevenni nem tudja, két várat, Karatekirt és Targhint (melyeket ily nevű vezérczél, kik a vár vitéleinek biztolt, nevezett ügy, épitett, hogy azok a várost ostromzár alatt tartják, s azután elvoult sergével; csaknamar rá 707-ben (1308) kénjei által örtesuik, hogy a birozsai kormányzók felizgatatva a birozsai kormányzóit, egyesiték sergeiket, hogy Oszmán sergeit Nicaea előtt meglepjék s két tűz közé szorítsák, de Oszmán volt az, ki őket nagy előkészületeiek közepette meglepte, sergeiket tönkre tette, a birozsai kormányzó elesett a csatában, a többiek Ullabádban (Lopadiva) menekultek, Oszmán hyomban követte őket, a vár parancsnoka nem merven Oszmán sergeivel szembeszállani, kiadta őket, Oszmán azon eskü által erősitett igérete után, hogy se ő, se utódjai az Ullabád fölött (Bluyndacus) al nem lépendik. Ezen igéretet Oszmán s utódjai sokáig megtartják, de ugy, hogy midőn a folyón túl dolgok volt, vagy megkerülték forrást, vagy a tengeren torkolatát; s igy igéretetheez a szó szigoru értelmében hűk maradtak.

Visszatérve meghiserte Brusza ostromát; annak nem sikerülte után, hogy annak őrizetét felen tarthassa, Aktimur és Balabán vezéreinek megrendelte, hogy két várat épitsenek Brusza közelében. Aktimur a városhoz közel a meggy forrásokná, Balabán pedig a Nilufer partján épitett várat, ezen várak rég eltunnek már, de a helyet, hol Balabán vára állott, most is Balabandcsikinak hivják.

Néhány évet ujbrodalma belügyeinek rendezésére forditott Oszmán, de hanyt és préda szokott katonainak a béke nem tetszett, s zajongva kivánták, hogy vezesse szultánjuk uj csatákba. Oszmán népének harczias lelkesedése s szellemzandódó, összegyűjté sergeit, s ekép szólott hozzájok:

„A Velam sherif (korán) parancsolja az igaz hit terjesztését, ez egy oly kötelesség, melyet a vilag minden kincseinek eléjébe kell tenni; kérdezzük meg gyaur szomszédainkat, felakarjak-e venni az igaz hitet? De ha Allah törvényeinek nem engedelmeskednének, akkor tűz és vas büntesse meg fejségőket." S csauszai (birnökei) bejárták a keresztény herczegek udvarait, s urok nevében az igaz hit felvetelét s hűbéri adót követtelek, ellenkező esetben hadat izent nekik; de Oszmán nagyszerű hadikőszülettelit megrettenve többek, mint Kócze Mihály (Oszmán régi barátja s szövetségese, Inuni, a régi Inogi ura), a lefkei (Leucas), az Akhiszári (Philadelphia) és bodecsei kormányzók meghódoltak, a többek vagy elfogatnak, vagy menekultek.

Ezen hódító hadakozásból visszalérve tallkozott Oszmán a Ermeni szorosnál, egy Abdal Kumrul nevű dervissel, éppen akkor, midőn egy nagy sas Oszmán feje feletti kiterjesztett szárnyaikkal megálapodott, a dervish ezen jósattal mondá: oszmánok padihsája, a te birodalmad nagy leend, mert a sas kiterjesztett szárnyai két földrészen és két tengeren szendő nagyszerű hódításait jelenti utódaidnak. Oszmán egy karddal ajándékozta meg a jóst, ki azután mindig oldala mellett kiszódott, az Ermeni szorosban pedig, hol a dervishsel tallkozott, egy kolostort és dzsámit épittetett, hol sokáig mutogatták Abdal Kumrul sirja mellett annak Oszmánnal nyert kardját, mint egy nagy tisztelethelő szent erekhyét.

S mig Oszmán ily módon terjesztette az igaz hitet, az alatt a csodár tatárok betöttek s egész Karadesz-Hiszárig (Melangeia) nyomultak elő a szulán, fiát Orkhánt, kedvence hadvezérei Kócze Mihály, Konar Aljp, Akcse Khodesa és Abdurrahman (ki Gházi mellék nevet viselt) kiséretében ellenök küldötte. Ujudcsik mellett találkozott velok Orkhán, s nagyobb részt karda hányatta, a megmaradott rész áttért az Iszlámra s letelepult; visszautjában Akhiszár tájékán tobb vitákat bevevén győzelmeu a dicsőségterhelten tért vissza atyjához elsőbb hadjaratából a fiatal Orkhán, ki nemsokára atyja ikcából átvette a hódítás kardját.

(Folytatjuk.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

Oh boni, ürizd e tüzet
S ne félj hu vége borul.
E szikra fényt ad és hevít
S ég oltháttanul.

A fenyitő és büntető törvényszék új rendezetet kapott, és pedig a Hatí-humajum elveinek alapján minden nemzetiségé (még a zsidók sincsenek kizárva) birói fogják azt alkotni, — 10 puhatoló (juger d'instruction) és tollnok (greffier) vannak a két törvényszéknek mellékelve, — ezen törvényszékek tagjai fognap a nagyvezért helyettesitő Fuad pashának bemutatattak.

A Milos öröksödési kérdésben ugy látszik a porta nem oly engedékeny, mint az olah fejedelemségek irányában legalább; a nizzai és sofiai hadsapatok összpontosításnak azt akarják látni, hogy a porta ezen kérdésben megbiskálta magát.

Azt is rebesgetik, hogy Omer pasha nem sokára vissza fog jönni a rumeliai hadsereg fóparancsnokságát átveendő; hivatalosan még ugyan ily alami nincsen közölve, hanem csak abból következtetik, hogy udvarmesterre rendeletet kapott konákját (palotáját) kitakaritani, ujból butorozni stb.

Godard a hires léglujós (Egyptomból jöve) megérkezett ide a napokban, ő ki 932 légi utazás által emelte föl nevét ritka celebritás pontjára, itt is fel fog nehányszor emelkedni, hogy a Bosphorus és Stámbul tájait felülről bámulhassa. Két más utast is elfogad maga mellé, de a helyek már el vannak foglalva.

Sevastopolból irják, hogy az elsülyedt sorhajók fölemelése körül tett munkálatok sikertelennek bizonyultak be, csak nehány fregát, brigg s korvette kiemelése sikerült, a sorhajók elfognak lőporral hánynatni, hogy igy az ágynk s egyes darabjai megmenthetők legyenek. A lakosok hassanként kezdenek visszatérni, a város épül és népesül.

Smirnán a zsidók ellenei ingerültség azon fokra jutott, hogy a kormány felszólitására a görög püspök anathemát mondott ki mindazok ellen, kik a zsidókat bántalmakkal illetnék, s e mellett pénzbirság és börtön hirdettetett ki, minden zsidók elleni bántalmakért, de annak daczára nehányat ugy elvertek, hogy lepedőben vitték haza.

Bagdadból következőket irják márczius 1-ről:

Zohád, egy perzsa kis város a kermanesaki kerületben ismeretlen vége szinhelyévé lett.

Ezen város szártipja (katonai parancsnok) Aszád-Ullah-khán, ki már nagyon régen unokabátyjának, (ki akkor zohábi szártip volt) meggyilkolása által nyerte ezen helyét, tanácsát mind rokonaiból alakitá, s azok között volt testvére Feth-Ullah-Khán is, egy nagyravágyó kegyetlen ember.

Mult hó vége felé a szártip értesülve, hogy testvére panaszol s fenycegtodzik ellene, hogy neki alláساhoz illő fizetést nem rendel; összegyüjtvén tanácsát Feth-Ullah uhtán küldöt; ez megjelenvén ismeltté panaszait, Aszád-Ullah-Khán már el volt határozva unokatestvérének kivánatait teljesiteni, midőn nyugtalan testvérének kivánatait teljesiteni, midőn aggodsága Emin bey, lebeszélni igyekezett ezen szándékát elmondván, hogy Feth-Ullah csak azért akarja nagyobb fizetést, hogy rokonaira hátrányos befolyását nagyobbitsa, s Feth-Ullah látva, hogy többi rokonai is ezen véleményt pártolva, a szártip előbbi akaratát megváltoztatták, dühösen rohant unokaszárjai testvérének, s azt szivébe dőfve rőgtön meghalt, ezen sors várt Emin beyre, s Rustám beyre, kit pisztolyával agyon lőtt, s azután többet megsebesitve kivágta magát, összegyüjtötte pártnokait, s a hatalmat magához ragadta. Rokonai közül azok, kik testvérülő fegyvereitől menekülhettek, mind elfutottak, Ibrahim pasha a szártip. S ezen fázul tőrök follbe menekülik, a többi kormaczséhez, honnan a kormányző Nesz-Ullah-Khán szártip vezetése alatt erős csapat katonasággot küldött Zohába, hogy a rendet helyre állitsa, s a testvérgyilkos Feth-Ullát elfogja.

Váloságos tárgy egy 5 felvonásos szomorujátékra, csak hogy fájdalom ez valóságosan megtörtént tény, föltéve hogy a Presse d' orient levelezője nem valami élénk képzelettel költö. B. O. B.

Ujdonságok.

— Hohnpatum hétfőn leend a redoutban a fiatal hegedüvirtuóz Auer Lipó hangverenye, melyen mint értesultunk jelesebb szinházi dalnokaink is közreműködendenek.

— E hó 24-kén esti 8—9 óra közt a város határán a Lomb nevű erdő meggyult, s nagy része elégett. — A kár tetemes.

— Az első magyar általános biztositó társaság kolozsvári főügynöksége, Kóvári László felterjesztése folytán Gálfalván: Beregszászi Imre, Galambfalván: Sebessi István, Sz.-Nádason: Pogány Lajos, Uj-Tordán: Balogh Ignác, Ar-Rákoson: Csipke Sándor, Alvinczen ifj. Butyka Lajos, Marosujvárt: Sebestyén Áron, Szamosujvárt: Dajbukát János, Tekén: Varga Sámuel, M.-Régenben: Viski Ferencz birsalt ügynökökké nevezte.

— Brassai Samu jeles hazánkfia és Szabó Károly körünkben maltat.

A jótekonyságok folytonos sorozatát hozzák a testvérhoni lapok. A kármanyzó főhercegnő a vakok intézetének 50, gr. Almasi György 100 pfnt adott egy régebre rendezett hangversenyen, mire Heckenast Gusztáv az a nyomlatványokat ingyen adottak; a pesti jótékony nőegyletnek is folyvást folynak be az adakozások, közöttebül Almasi grófné 50 pfnt küldött be. Nem kisnek a forangu hölgyek a hazai irodalom erdekére is meghozni áldozatukat, s most nőjjön a magy. akad. april 18-diki gyülesen grőf Károlyi Györgynének Genubból kelt levele olvasatott fel, melyben 100 arany pályadiji tsz egy szelmére, s ezen 40 aranyal fiák számára készeredő tortlemére — pályadiji. A terlak sem kesnek az áldozatokban s Deak Zsigmond pesti püspök 2400 ft alapitványt tett az akademia részére. Igy megy Magyarországon, oll áldoznak az irodalomért, hogy az kielegitessék — kérdeskedsek: Es mert szép a fülbek mennek elöre; de a népnél is terjed a mivelódési hajlam, s ez még nagyobb nyeremény. A „Divatcsarnok enyingi levelezője irja, hogy a hg. Batyunyi Fulop ottani urodalmban a cseléssegnél küldöttt czél az irodalom pártolása. A tiszlek közt nincs ugyan, kik a lapot nejlatiza, vallyon Erdélyben hány ilyen van?) mindenn 2—3 cselcinek egy-egy „Hirmondó" ja „politikai" vagy „kel garasos" ujsága van, s a zenészet is nagy pártolásban reszesul ezen cselédsg kőzt.

— Nagy Miklós Szepvi vidéki szintársulatot alakitnak, még pedig — mint halljuk — oly czéllal, hogy Maros-Vásárhelytt mukodnenek. A társulat, melynek feltonöbb tagjai a Havi szintársaságott Szabóné, Simonyi, L. Mari, a Pesonyuőt Sepsiné, Lenkei, Lenkeiné; meg a mult hetben szerződtetve — M.-Vásárhelyre nova, ha jól értesitünk a nyaron Komáromi is kirándul vendégszerepekre.

— Tordán az egyszghivők algymnasiuma javára mult márcz. 3-kán tartott tárczos bál tiszta jövedelme 178 ft 5 kr. Közelebbről ugyanott, a mint is varnak szerezni hajlam Szabó nevű helyen, kostap kissasa alkalmával cserép edényben régi pénzt leltek. Ezek mind a „H. F. ból olvasunk: ezustben Septimius Severus, Trajanus, Antonius Pius, Julia Augusta és rezben: Hadrianus pénzei, Összesen 45 db. Az erdekes edény a csákányütésre szétlott. A rézpenzek nagyon el vannak kopva. Egyik ezüst pénzen egy fenálló és egy ülő nőalak van. A „N. Pr. Ztg." A betük kivehetők.

— Az erdélyi ref. hitvallásuknak 19 egyházmegyéjben — egy 1859-ki összesitett kimutatás szerint — van 544 anya-, 245 leányegyház, 304,639 lélek, 24,954 tanuló. Mely összegekbül a vajda-hunyadi egyházmegyére 24 anya-, 73 leányegyház, 4922 lélek, 300 tanuló esik; a kolozsvári 19 a.-egyh., 14 l.-egyház, 3071 lélek, 380 tanuló; a n.-enyedi 32 a.-egyh., 34 l.-egyh., 18700 lk., 1421 tan.; a kolozsvári 14 a.-egyh., 11 l.-egyh., 8125 lk., 330 tan.; a k.-kalotaira 39 a.-egyh., 17 l.-egyh., 21084 lk., 1781 tan.; a szilágy-szolnokira 69 a.-egyh., 81 l.-egyh., 46631 lk., 2727 tan.; a dezsire 26 a. egyh., 21 l.-egyh., 9963 lk., 597 tan.; a szokire 51 a.-egyh., 27 l.-egyh., 20271 lk., 1736 tan.; a n.-sajói kápolnaira 7 a.-egyh., 49 l.-egyh., 2182 lk., 194 tan.; a görgényire 34 a.-egyh., 25 l.-egyh., 16747 lk., 1639 tan.; a marosira 63 a.-egyh., 8 l.-egyh., 35535 lk., 3025 tan.; a küküllőire 35 a.-egyh., 56 l.-egyh., 16420 lk., 998 tan.; a udvarhelyire 21 a.-egyh., 101 l.-egyh., 4195 lk., 292 tan.; az udvarhelyire 53 a.-egyh., 36 l.-egyh., 30944 lk., 2473 tan.; az erdővidékre 15 a.-egyh., 31 l.-egyh., 3081 lk., 204 tan.; a sepsiére 37 a.-egyh., 71 l.-egyh., 22651 lk., 2201 tan.; az orbaiére 11 a.-egyh., 11 l.-egyh., 12105 lk., 905 tan.; a kézdiire 14 a.-egyh., 31 l.-egyh., 10837 lk., 888 tan.; a fogarasira 7 a.-egyh., 843 lk., 85 tanuló. Ezek közül a lelkek számot hozó anya vagy leány egyh. mind a pap- és tanitó-lakot, s a szükséges szőlő, tordosi, vizakna és kőhori egyházak ref. hivei is. Valamint a népiskolát 22,665 tanuló járó oda van számitva az enyedi-kolozsvári 91 theologus és ezik-mesterképződeki; az enyedi gymnasium 595 tanuló, a kolozsvári gym. 370, a vásárhelyinek 386, a udvarhelynek 391, a zilahinak 196, a szászvárosinak 60 tanuló.

— A m. tud. akademia f. hó 18-ki ülesében közzé tétetett azon bizottmány jelentése, melyt a Telekiféle irámnak tolmácsolásban szóló szótárrelett. A bizottmány a 100 db arany jutalmat az „Egy királyné"-nak itélte; a jeligés levél felbontatván, szerzőjül Tóth Kálmán tunt ki.

Kolozsvári piaczisár. April 12. 1859. Buza 4 ft 48—76 kr. Elegybuza 4 ft 20—48 kr. Rozs 2 frt 66 kr. Zab 1 frt 19—33 kr. Torokbuza 1 ft 82 kr. Pityóka 3 ft 40 kr auszt. mérőkent. Egy kupa borsó 20 kr, lencse 20, lab 9, kolcskása 20 kr. Egy mázsa szena 84—91 kr, szalma 63—70 kr. Egy öl fa 8 ft. Egy font marhahus 11 kr auszár. ert.

Politikai hirek.

— Párisból, april 18-án kelt távirati sürgöny szerint a „Patrie" — e hirczias körök organuma — april 17-dén szemlét tartott, s azt irja, hogy a békeremények még nincsenek kimerulve. Ha e lap jól van értesülve, egy oly terv forog jelenleg fenn, mely lehetőségessé tegye az általános lefegyverkezést az érdekelt hatalmak bármelyikének is hátránya nélkül. Az lenne ugyan is elvileg megállapitandó, hogy azon hatalmak, a kiktől a legfegyverkezést kieszközöltk, résztvehessenek a congressusban, ugy hogy Piemont, azon esetben, ha lefegyverkezik szintugy vehessen részt abban mint a nagyhatalmasságok A „Patrie" ugy hiszi, hogy a hatalmak többsége hajlandó e tervnek elfogadására, azonban Ausztria alig fog abba beleegyezni.

Az általános lefegyverkezés lehetlen, az általános készület-felfüggesztés az egyedül lehető és gyakorlati. Ha Angolország és Poroszország a végrehajtást talán igy értelmeznék, s ha Ausztria erre rázál: akkor természetesen megszünnék azon akadály, mely az ausztriai általános elöleges lefegyverkezési javaslattal a congressus megnyithatása elé gördittetett. Eddigelő azonban ugyan csekély a kilátás a kérdéses javaslat gyakorlati magyarázatának elfogadására; a „Times" közelebbről azt állitá, hogy Ausztria hatarozottan megtagadja a congressusba lépését elöleges általános lefegyverkezés nélkül, s ezaz „B. u. H. Z." pisloglat még egy kis reménysugárt az iránt, hogy Ausztria tán mégis módosini fogja nézetét. E lap ápr. 11-ről irja: „Ausztria ugyan még nem állott el az „Oester. Corr." ismert czikkében kimondott követeléseitől, mindazáltal, mint halljuk, azt várják, miszerint a fenforgó alkudozásoknak az lecend eredménynak, hogy Ausztria, a német államok részéről garantiák mellett, módositásokat fogad el." Ezen módositás pedig miben állhat? A lefegyverkezési javaslat értelmezésében. Ugy tetszik, hogy a „Dresdner Journal" a gyakorlati kivitel megkönnyitése alatt Angol- és Poroszország ily felfogását jelezi.

Ezen módositott értelmezés nélkül alig remélhető a congressus összejötele. Meri Franczionarszág csak elvile g fogadja el a lefegyverkezést, csupán Ausztriára és Sardiniára nézve, mint egyszer azon kikötessel, hogy Ausztria adjon példát Sardiniának; a mi oll magát illeti, nemis akar hallani a lefegyverkezésről, mintán már rég kimondotta, hogy csak a rendes létszámot egészíti ki. Szárdinia pedig éppen semmitsemakartudni lefegyverkezésről, mint tőbb oldalról tavirjik.

A helyzet ezen ujabb nehézségek összehatásánál fogva természetesen még kényesebbé vált, a mint azt több oldalról constatirozzák is. A „N. Pr. Ztg." például, következőleg nyilatkozik: „A politikai helyzetről tudósitások most egészen homályosak és egymásnak ellenmondok. Arra nézve is tökéletes bizonytalanság uralkodik, vajjon a congressus összeüljenek-e. Párisból azt állitják, hogy Ausztria nem követeli tőbbé a congressus előtti általános lefegyverkezést; Franczionarszág természetesen nem fegyverkezhetik le, mivel ott nem is készültek — mondják, minden ellenkező tudósitás daczára. Ausztria tudni kivánja, hogy Poroszorszag minő magatartast veend a congressusban Franczionarszág netáni követelései ellen, s Poroszorszag mindőllast fogadjon, hogy Ausztria megtámadtatnék. Ex Albrecht főherczeg idejövet lévő lényeges czélja. Midőn a „Spener. Ztg." ma azt jelenti, hogy Ausztria a fölhercseg által az Ausztria, Szárdinia és Franczionarszág közt közelebbről kitorendő háboru esetében a poroszs csapatok segélyét vezendi igenyben, az nusztriai kormány ugy a tárgyalányok egy részének meg szállása végett, ha ezek az olaszországi katonai szükségletek által nagyon kiüritettenének a hazai hadsapatoktól, — e hirt tökéletesen alaptalannak nyilvánithatjuk. A helyzet általánosan véve még mindig ugy áll, hogy a békére való kilátások alig birnak valódi alappal."

A franczia kormány az „Ind." szerint egy Londonba küldött jegyzőkben is kijelenté, miképp csatlakozik a lefegyverkezésiránti javaslathoz azon feltétel alatt, ha mintán Franczionarszág még nem fegyverkezett, meglégszenek azon igéretteli, hogyjövőben sem fog fegyverkezni. Ezen nyilatkozaton alapulnak más nehézségek, melyekkel azonban éles ellentétben áll azon hir, hogy az angol kormány a la Manche szigetekel erősitteti, hogy hatalma azokat rőgtöni támadás ellen akarná megoltalmazni, s hogy Londonban meetingeket készitenek elő Angliának invasio elleni védeszközöi fölötti tárgyalás végett.

Persigny mint érik, rőgtön Londonba utazott. Egy párisi level szerint arról van szó, hogy midőn Franczionarszág az általános lefegyverkezést föltétlenül el nem fogadta, tehát készen lehet rá, hogy Derby londok kormányon maradása esetében Anglia Franczionarszág ellenében fenyegető állást veend; Palmerston kormányra jutásával pedig, hogy a whig párt, mely d'Azeglio urral bizonyos concessiókra nézve alluban van, Franczionarszág befolyását Anglia befolyásával fogja kiütni Olaszországban.

A „Neue Pr. Ztg."-nak igy irnak: „Az ingadozó hadi és békehirekről ón önnek tőbbet nem irok, mert nem akarom a tiszzér elmondottat ujra ismételni. Én nem hiszek a békének; s a ki itt kissé figyelemmel kisérte az eseményeket, annak meg kell győződve lennie, hogy a francziak császára a háborut akarja, még pedig egytalában s minden feltétel nélkül akarja." — A miniszterek közt hir szerint az igazságügyi miniszter Royer tartozik leghatározottabban a harczi-párthoz; a tengernagyok közt Penaud és Suin; a tábornokok közt a fiatalabbak, a kiket a czésár állitólag kizárólagosan fog alkalmazni. Lorenczére Lenourry alkalmasint parancsnokságot kap az ujgyunszadóknál.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Az Alapítvány pontra Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Mint a „Guienne" jelenti, 6 vagy 8 hét alatt Bordeuxban a második ágyunaszádot eresztik vízre. Ez utóbbi sokkal nagyobb mérvű mint az, mely ez előtt nem sokkal érkezett meg St. Cloudba. Hossza 75, szélessége ellenben csak 5 meter, úgy hogy az nagyon erős és nagy gyorsasággal bír. A hajó üre befogad 1000—1200 embert, egy sereg osztály van benne, melyek közül mindenik külön kijárással bír a fedelezésre, úgy hogy a hajó egész őrsége egy pillanat alatt fegyvereztető s podgyászostól felül összeseregelhetik. A naszádon 10 messzehordó vetágyu van.

Az Afrikából érkező csapatok, melyek Marseilleben szállíttatnak ki, oly számosak, hogy azoknak egy része addig is, míg a sathonay-i táborba tovább szállíttatnék, a marseillei pályaudvartól nem messze ütött tanyát. Ezt jelenti a „Semaphore" ápr. 8-ról. — A „Salut public" szerint Lyonban is más helyörségekhöl folyvást számos csapatok várnak.

A déli és nyugoti Franczia ország ő erkező levelezések mind megegyeznek abban, hogy a tengeri arsenálokban roppant a sürgés mozgás, minden rendelkezés alatt álló gőz-ágyunaszádot fegyvereznek és Toulonba huzák össze; 13-án öt gőzfregatt Toulonból különböző algiri kikötőkbe indult katonaságért. Jelentik azt is, hogy minden katonasági ezer egy hetedik századdal erősíttetik és hogy pótlovazó-tisztek 3000 ló vásárlása végett Afrikába elutaztak. Jurien de la Graviere ellenadmirál, a kit a montenegrói kérdés alatt a Ragusa előtt állomásoló gőzsorhajóknak volt parancsnoka, távirda útján a császárhoz van szólítva.

Már említve volt, — irja a „N. Pr. Ztg."— hogy az angol kabinet egy programm kidolgozásával bizatott meg, mely a congressus alkudozásainak alapjul szolgalna. Ma az hallatszik, hogy e munka élénk szórgonyváltás tárgya London és Berlin között. Hihetőenül hangzik de úgy van — Cavour gróf márczi. 1-ji emlékirata kiindulási pontul szolgal a londoni és berlini kabineteknek közös munkájokra nézve, sőt (az emlékirat) Malmesbury lordnak csaknem felöttben tetszését nyerte meg. A poroszkormány nagyobb tartózkodással nyilatkozott volna felöle. Ugy látszik, egy hálával viseltetnek Cavour gróf iránt, hogy ez szives volt Ausztriának Lombardiabani állását mint törvényest ismerni el, s hogy egyelőre meg akar elégedni: Lombardiának közigazgatási elválasztásával. Beszélik, hogy az emlékirat előlegesen a francziák összére eltérjesztetett megvizsgálás végett Cavour gróf által; levelező nem hiszi, mert a császár nem türte volna, hogy a szárd miniszter meg Franczia-ország elien is panaszt emeljen. Cavour gróf tudomása szerint összehasonlitja a francziaországi és ausztriai közigazgatási rendszert, s azt hiszi, hogy az utóbbit jobban meg nem bélyegezheti, mint azon állitással, hogy Ausztria öszpontosítása „absolutabb, mint maga a franczia-ország!" Az ily nyilatkozat nem ment volna keresztül a czáriszti censurán. A mi a congressusnak munkában levő programmját illeti, fölhely abban az olasz államokban behozandó reformoknak van engedve, azon nyilatkozat előbocsátásával, hogy Ausztriának területi birtoka kérdés alá nem jövend. Egyébiránt erránt nemsokára felvilágosítottnak lehet beszélik, az angol és poroszkabinet, a napokban felelni fognak a szárd emlékiratra, azok tartalmából következik vonhatni a munkában levő programmra. A lefegyverkezést illetőleg a legkülönbözőbb hirek és nézetek keringenek, s ha valaki egy tuczat diplomatával beszél is, azért nem lesz okosabb. Némelyek csipösen mosolyogva mondják, hogy azon ausztriai javaslat valódi mesterma, mások pedig Ausztria roszul palástolt hátrálásnak (?) nevezik. Ezen urak még abban sem értenek egyet, vajjon a bécsi kabinet hozzá tette-e vagy nem, hogy csak azután kuld a congressusba képviselőt, ha a lefegyverkezés megtörtént. — Lajos Napoleon a torvényhozótest egyik kitünő tagjával beszélgetett. A képviselő megkérdezte volt a napikérdést illető nézete iránt, azt felelte, hogy a közvélemény a békét óhajtja. Erre a császár azon eszerevétel tette, hogy ezt jól tudja, de reméli, hogy annyi érdekek iránti tekintet a nemzetet nem teszi érzékettlenné a franczia zászló becsülete iránt, s hogy czéljai igazoltatni fognak.

— A Porta folyvást tiltakozik a conferentiahatározata ellen, sőt azt mondják, a második ülésben mindenek előtt magyarázatot kivánt Franczia-országtól azon 10,000 puska iránt, melyeket a császári kormány a moldva oláhoknak küldött.

A kölni lap egyik párisi tudósításában ez áll: „Itt Párisban német lapokban többször lehetett azon jelentést talalni, hogy a császári herczeg siketeníma. Itt meg semmit sem hallottunk eddig ily sulyos bajról; pedig mindenki meg fogja engedni, hogy csak van elég ember, a kinek határozott érdekében állana, ha a dologban volna valami, azt lehető legjobban elbiresztelni. Személyes viszonyain emgem semmiképpen nem tesznek azon helyzetbe, hogy az iránt értesülést szerezhessek; azonban oly személyek, a kiknek erre gyakran van alkalmak, a leghatározottabban állität, hogy az egészben egy szó sem igaz. — A császári herczeg csak olyan, mint minden gyermek az ő élvenek, ugy beszél mint azok, s szorgalmasan tanulja a helyszavakorlatokat" (vulgo: katonaság).

— A helyzet komolysagát bizonyitja az angol kormánynak Shernessbe küldött parancsa is, sieszenek, a mint birnak, az épülőfelben levő hajókkal, s tegyenek egyszersmind pontos jelentést, mennyi katonasagot lehetne az ottani kaszárnyákban elszállásolni. (Sherness a Temze torkolatánál fekszik, s Londont kelet felől védi.)

Az „Indépendance" azon tudósitását, mely szerint Derby l. a city belli küldöttséget Trieszt netáni bombáztatása iránt megnyugtatta volna, a kölni lap londoni levelezője merőben alaptalannak nyilvánitja.

A választási korteskedések mindezenközben derekasan folynak, s a „Times" többi közt irja, hogy a conservativek másfél millió font sterlinget (15 millió forintot) egyháztok ösze korteskedésre.

Azonban a szabadelvűek sem hanyélnek. Bright már Manchesterben szónokolt, most meg Rochdaleben a meg Amerikában idő Cobden ügyében dolgozik. Itt is beszélt már, erősen megtámadván a kormány reformbilljét s kifejezvén abbeli reményét, hogy Russel lord elfogadhatóbbal fog előállani. Azért azonban, ugymond, ő koránsem hagyott fel a maga saját reformtervével s a Russellét nem pártolja föltétlenül. — A conservativok egyébiránt megszeretnék Bright ot Birminghamben buktatni, s mint hallani, befolyásos ellenjelöltről gondoskodnak.

Az angol kabinet a parliament előtt közvetitői működésének azon egy eredménére utalhat, miszerint Ausztria az ő unszolására ejtette el Piemont lefegyverkezése iránti követelését, azonban aligha az általános lefegyverkezésre nézve jelentheti pozitiv eredményi. Maga az angol kabinet egyébiránt czélszerűnek mitik szét, ugy-e néhány jelentékeny tag, szóltak a talentonos Stanley lordnak kilépése volna várható. Majdnem gúnyorkém hangzik, hogy az európai hatalmak közti egyesség helyreállásat egy ily kabinettől várják, mely csak oly szilárdon áll egybe mint a fövény, s mely ha ma réges lenne is valamit varrni, egy másik kabinet holnap visszafejtené.

A „Times" is már-már kétségbeesik a béke fönmaradásán. Hogy Olaszország a hatalmak együtes védurlma alatt legyen, arról semmit sem akar tudni; ez csak örökös villongásra s bevatosarokra szolgáltatna okot. Magára kell hagyni Olaszországot: akkor a fejedelmek majd könyelenek leszenek a népek óhajtsait meghallgatni s okoskodó kormányzót behozni. Mind a szomszédja part, mind a köztársasági part nagyon elvesztette befolyását; az olaszok mérsékelt szabadság után, mindenekelőtt pedig nemzeti függetlenségre vágyódnak.

A „Globe" is ujolag csak azt mondja, hogy minden angol szivből örvendene, ha az osztrak végképen lemonne Olaszországról.(?) Ausztria azonban, ugymond, kénytelen csata nélkül nem fog sem olasz birtokairól, sem egyéb igényeiről lemondani; miért is a háborut a „Globe" is muhaftatnunk tartja. — A „Spectator" határozottan független Olaszország felallitását kivánja. — A „Daily News" szerint hivatalos körökben Szárdinia felé kezd a rokonszenv fordulni.

— Turinból ápril 14-kén irják: Az „Italia" bizonyosságnal állitja, hogy 100 millió frnyi ujabb kölcsön fog fölvétetni.

Az 1849-diki olasz legio tőbb tisztje szabadcsapatokat szándékszik alakitani, és felhivást intézni a Franczia-, Német-, és Angolországban tartózkodó olaszokhoz, hogy abban szolgálatot vállaljanak. Ezen olasz legio 1849-ben piemonti grof Monti Sándor ezredes által alapittatott s 1600 gyalog és 2 század lovasból állott. Mint tudva van, Monti grof több ideig volt Törökországban belebbezve, mig végre az angol és franczia kormány közbenjárása folytán sikerült csapatait Turinba vihetni. (W.)

A király ápril 12-kén nagy ünnepélyt tartott a Marsztéren a Turinban levő összes helyőrség fölött, mely a contingensek beérkeztével több mint 10,000 emberre növekedett. A tömeg a kirallyt hangos éljenekkel fogadta. Lamarmora és Sonnaz tábornokok a király kiséretében voltak. A csapatok jól néztek ki, s maguk tartása az elléptetés alkalmával oly kielégitő volt, a minőt csak állandó szolgálatban levő katonáktól lehet várni, mig ezeknek nagy része több évi otthonlét után alig 3—4 hét óta áll ismét fegyver alatt. Nagy lelkesedést a csapatok közt nem lehetett tapasztalni. A király vidám és jó kedélyű, de annál komolyabb volt Lamarmora tábornok, kinek vállain oly nagy felelősség fekszik, s ki még ezenkivül mindenféle gyanusitását és megtámadásait kénytelen tűrni a sajtónak. („Fr. Ztg.")

Az önkénytesek csportosulása folytonosan tart. A sorozredek közé eddigelő 7640 olasz önkénytes sorozatott be, önkénytes zászloljaikba 4500; beosztatlan van valami 3000, összesen mintegy 15,000.

Turinból irják 12-ről, hogy a magas osztály gyermekei egyre sorozatják be azaránt az önkénytesek közé. Igy a volt miniszter Biscio két fián kivül Pelegrino, Rossi és Manin fia is Turinba érkezett Párisból, hogy az önkénytesek közé álljon. — Az „Italia" jelenti, hogy két franczia intendans érkezett Turinba, kik hitelevelőket előmutattak a kereskedelmi kamarával, mely e leveleket elfogadta. — A szárd hadügyminiszter még mindig erős megtámadás tárgya. A miniszter ur a szabadcsapatokat egyenlővé akarja tenni a hadseregehelvel. A tisztek kinevezése a belügyminisztertől függ s mig Garibaldi vezérőkül ki nem nevezteik, addig a kormánytörvény s a hadügyminiszter alatt állanak. A „Nazione"-nak irják Rómából, hogy római polgárok Turinba 200 lovat és 40,000 scudit küldtek ajándékba.

A „Times" romai levelezője szerint a napokban bibornoki gyülés tartatott a pápa elnöklete alatt. Azon kérdésre: mi módon remélj a pápai szent szék a békét fentarthatni, azon esetben, ha az idegen seregek az egyházi államokbol kivonatnak? Antonelli — állitolag — ily értelemben felelt: „Mi bizunk seregünk hűségében, és a pápai alattvalók ragaszkodásában." A levelező kigúnyolja ezen nyilatkozatot. „A négy ezer emberből álló pápai helyőrségben — ugymond — legkevésbbé sem bizhat bizni, a többi 10,000-nél nagyobb állami katonai erő pedig, minden perczben kész a reformpárttal szövetkezni. Az alattvalók hűsége szerinte nagyon ujkülönösen Romagnában az elégületlenség ign nagy. Ha a congressus a reformok kezdeményezését az egyes államokra bizná, ez esetben a pápai kormány bizonyára sohasem tagadná meg azt."

Ujabbak. — London, apr. 19. Tegnapi alsóházi ülés. Disraeli kijelenti, hogy Cowley lord ujra eredményes volt, Angolorszag azonban Oroszorszagnak eközben előterjesztett congressus-javaslatát az az ismeretes nélg föltétel alatt elfogadta. Itt előszámálja azon változatokat, miken a congressus kérdése átment, s folytatja: Ovvendtes dolog D'Azeglionak ma történt ide érkezése; ez már értekezletet tartott Malmesbury lorddal, s küldetése remélhetőleg békés. Disraeli végül azon megegyőzödést fejezi ki, miszerint az olasz-háboru nemsokára európaivá válnék, de még helyes oka van azon reménytre, hogy Európa békéje türelem és szilárdság által fenntartatik.

Palmerston helyesli, hogy Ausztria Szárdiának helytelen, egyoldalu lefegyverkezése helyett az általános lefegyverkezést javasolta. De időveszegetés volna, ez utóbbi fölött a congressusban tanácskozni, sőt inkább ő Közép-Olaszországnak azonnali kiürítését tárgyaltatná, azon kötelezettség mellett, hogy oda sohase fogtak benyomulni, mert ez a fődolog.

Felsőházi ülés. Malmesbury közleményei Disraelivel lényegileg egyezők; határozottan kiemeli, hogy Olaszország többi államai a congressusba követeket küldenek, de a határozó tanácskozásokból kizárva maradnak, Clarendon lord beszéde végén értésül adni akarni látszik, hogy némely hatalmak a congressust nem komolyan vennék, mely esetben Angolorszag, mélttóságának megfelelőleg, egészen mint semleges viszszahozódik, s minden eshetőségre előkészül.

Az „Ost. D. P."-nak Londonból a főnebbinél ujabb telegrammja jött a délen és délről, mely igy hangzik:

London, ápril 19. 3 óra 15 percz délután „Malmesbury és Derby lordok azon nehézségeket, melyek a béke létrejövését gátolják, az orosz congressus-javaslatnak tulajdonitják, mely nélkül Cowley lord és az angol közbenjárás által bizonyosan kiegyezés jött volna létre. Fájlajuk az általános háborut, a mi előre látnak, s a melynek elforditására ők annyi erőfeszitést tettek. Angolorszag maga is belebonyolodhatik, mert nem nézheti egykedvüen, hogy az adriai tenger netalán urát mással cserélje fel, s nagy vidékei vannak a közép-tengeren. Egyelőre, monda Derby lord, Angolorszag fegyverzett semlegességben marad s onceselkévi szabadságát fentartandja."

Clarendon lord elvben egyezik a miniszterium politikájával, s a whigek támogatásátigéri a kormánynak. Gyanakodva Orosz- és Franczia-ország iránt, az olasz egységi törekvéseket aggrémnek nevezi, s ő is mint a miniszterek az 1815-ki szerződések föntartása mellett nyilatkozik, a miket szintoly kevéssé szabad megcsonkitni mint áthágni.

A Kuza kérdés el van döntve, távirati jelentés szerint e hó 25-kén fogna aláirtni az illető jegyzőkönyv.

Becsi bőrze.	April. 21.	April.
Nemzeti kölcsön 100 pfttéri	76.50.	
Metalliques 5 perc. „	71.	
Urbéri papír, magyar. „	67.60.	
„ „ erdélyi „	65.50.	
Tiszai vasut „		
Cs. k. ezüst arany darabja	5.45.	
Korona „ „ „	16.95.	

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetmi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ÉRTESITŐ.

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A zilahi cs. k. megyei törvényszék utján Sebes Ferencznek varsolczi, badani, récsei, seredeni b. u 13686 ft 58⁸/₄ kr tőke, 2981 ft 42 kr k. hátr., — Kovács Anna Sebes Ferencznének ippi, zoványi, perjeti, cseresnei, merkaszéki a.-és f.-kar.-nácsi b. u. 11452 ft 0¹/₄ kr tőke, 3213 ft 57 kr k. hátr — Asztalos Sándornak zálnoki b. u 77 ft 46²/₄ kr tőke utalványoztatik. A követelések beadandók május 31-ig. Tárgyalási nap julius 29. d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján Gálfalvi Zsigmondnak sz.-zsombori b. u. 374 ft 48⁸/₄ kr tőke 135 ft 8⁸/₄ kr k. hátr., — m.-n.-csini b. u. 2510 ft 41¹/₄ kr tőke 916 ft 48 kr k. hátr., — Iktári gr. Bethlen Domokosnak és Katának gr. Bánfi Miklósénak koppándi pusztacsíné, szindi, m.-kenézfelbi b. u. 53464 ft 44²/₄ kr tőke, 14554 ft 51¹/₄ kr k. hátr., — Brencsán Albert, Mária és Eliz. Győrfi Mihálynének boti, rődei b. u. 666 ft 15 kr tőke, 214 ft 20 kr k. hátr. — Hg. Buspoli Augustnak szépkenyérszámirtoni papiczki, volcsi b. u. 7734 ft 32¹/₄ kr tőke, 2013 ft 28¹/₄ kr k. hátr., — mocsi, keszthi bedecsi, daróczi o.-bikali derittei, panyiki, erdőfalvi b. u 19573 ft tőke, 5324 ft 34¹/₄ kr k. hátr. — Szigeti Lajosnak mikesi b. u. 322 ft 29¹/₄ kr tőke, 78 ft 47⁸/₄ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 31-ig, Tárgyalási nap aug. 12. d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján özv Betegh Gáborné Nemes Katalinnak egerbegyi kemétytelki gyéresi b. u. 5237 ft 22¹/₄ kr tőke, 1366 ft 43¹/₄ kr k. hátr. — Nagy Józsefnek mocsi b. u. 295 ft tőke 144 ft 45 kr k. hátr. — Keresztes Miklósnak tamásfalvi, tota-szikrálvi b. u. 830 ft 21³/₄ kr tőke 144 ft 45 kr k. hátr. — id Mósa Józsefnek dellőapátfi és szimiklósi m. borzási, veresgyházi b. u. 1884 ft 1¹/₄ kr tőke, 471 ft 1¹/₄ kr k. hátr., — Vajda Jánosnak annáfi, kalocsai, vurrucai b. u. 1428 ft 20¹/₄ kr tőke 504 ft 53⁸/₄ kr. k. hátr., — Veres Lajosnak csörtülyei b. u. 2096 ft 46²/₄ kr tőke 500 ft 46²/₄ kr k. hátr., komjátszegi b. u. 173 ft 57⁸/₄ kr tőke, 43 ft 29¹/₄ kr kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók május 31-ig. Tárgyalási nap aug. 1. d. e. 9 órakor.

NEM HIVATALOS.

(460) (7—8)

Tapasztalás utján legjobbnak bebizonyult biztos hatású **hajnevelő**

AZ

EAU DE LOB,

mely megujítja a hajnővést, és szépíti és tartóssá teszi a hajazatot egész életre.

Feltalálta **LOB LIPÓT** ur. német vegyész.

Francziaország s más államok legolvasottabb ujságai, mint igen jelesek találmányt, dicsőítik Lob ur hajvizét. Valóban sohase találtatott még fel becsesebb szer a hajnőveszésre. Hiteles bizonyitványok teljes biztosiétok nyujtanak, hogy ezen EAU DE LOB-hal a legkopaszabb fők és legeltebeh személyeknél a legfényesebb eredményhez jutottak. Kétségkívüli tehát, hogy ezen gyógyerős vizet, melynek a feltaláló, hogy a hamisitások meghiusitassanak, nevét kölcsönzé: a haj növesztést, vastagitását és tartóssitását illetőleg, minden eddigi szerkeszitményeket jóval felülmul.

Használati utasitás azok számára, a kiknek fejkön kopasz helyek vannak.

Hogy a porusok kinyiljanak és a fejbőr nagyon tiszta legyen, a gyógykezelés ideje alatt a főt ugy kell minden három napban közönséges szappannal megmosni, hogy a fejbőr tökéletesen tiszta legyen és maradjon. De a kopaszsagi foltok minden reggel lemosandók. Miután a fő jól kiszárittatott, meg kell áztatni a fejbőrt és a kopaszsagi foltokat EAU DE LOB-hal, melyet csepegetve kell ráöntení, s az ujak begyével e nedit ugy dörzsölni a fejbőrhöz, hogy az mindenütt megnyirkosodjék, s jól hagyni, hogy száradjon. A kopasz helyek naponként negyszer-ötször megáztatandók, ahoz képest, a mint a fejbőr kisebb-nagyobb mértékben elveszette a hajat [1]

A kezelés ideje alatt, a mennyiben lehet, órizkedni kell álhajazat vagy valamely nehéz foreválo viselestől, hogy növésnek indulandó hajszalak el ne mecsevészszenek.

Azok, a kiknek igen ritka a hajuk és a kitnél az hullámak indult, a fentirt utasitás szerint naponkint csupán egyszer-kétszer szükség megnedvesitni fejüket, de kell hogy minden harmadik napon szappannal megmossák [2]; mire a legszebb eredményt fogják tapasztalni. Mosásnál lagymeleg viz használandó.

Egyetlen üvegese EAU DE LOB elégseges a haj hullásának megszüntetésére és fölelevenitésére. Ket üvegese elég, uj haj nőveszésére. De azon fökinel, hol a fejbőr igen beteg és kopasz, három négy üvegese szükséges, hogy uj hajnővés idézessék elő.

Hogy a hajzat megtartassék és szépittessék, különösen tánacsolni és ajánlom egész éven át folytatni az **EAU DE LOB** használatát, midőn is ekkor betenkint csak egyszer kétszer szükséges a főt megnedvesitni, s minden hónapban csak egyszer szappannal megmosni. Ez egy kis kiadás lenne, de a hamulatos eredmény, a kitünő szép haj, kimaradhatlan kivétekmenyére.

[1] Hogy a bőr gyuladást ne kapjon, a főt nem szabad se dörzsölni fésővel, se kefével tisztitni.

[2] Hölgyeknek tanácsoltatik, az eső használat előtt fürdőt venni, hogy hajnőtet kiszárithassanak.

N. B. A hölgyek, miféle fejöket megmosnák, hajukat hosszuságuk szerint a könyen kösék össze, hogy mosás közben az bonyolódjunk össze fürjek.— Ugyszintén fontos, hogy az EAU DE LOB használata alatt a haj el ne nyirassék vagy le ne borotváltassék, mistán ez a haj életenévére káros hatásu, s azt igen absorbeálja.

A hajhullás főokai.

I.

A hajkenőcs kereskedők állitják, hogy ők a szerkesztményekben tartalmazott vegyészek hatása által a hajra nézve minden ugyevezett gyógyitó-szerrel, melyek, melyek oly dagadtvosan proclamálnak. Nem elég állitni, hogy valami az, a minek lennie kell; szükség azt be is bizonyitni.

Miután azonban az etélem és tudomány törvényes szerint, minden zsiradék a haj nővésnek ellenére hat, mivel az bedugyan a porusokat, egyfelől gátolja a levegő hatását, mi a haj nővésének szükséges, másfelől akadályozza a vér tisztulásara oly szükséges közöllgésit oly folyadékoknak, melyeknek a porusok on szabadulniok kellene: ebből következik megsemmusülése a haj eletrejének, azon mértekben, a melyben a zsiradek használtatik. Épp igy, hogy egy kövér testrecz a borbe behasson, dörzsölni kell a dörzsölés pedig megrongálja a meg meglévő hajszalakat, melyek ezen káros mütetnek nem állhatnak ellen. Egyszerű tehát bebizonyitni, hogy az adalek, melyet a zsurrcz tartalmaz, a testre nem hathat; mivel a zsurrcz gátolja; s mivel egy zsiros tárgy csupán a bőrnél által terjed ki, s csak erős dörzsölés, tüz és erős savany által emészthető fel: könnyen megfogható, hogy e zsir, mely dörzsölés altal hat be, visszacsik eredeti allapotjába, s ekkor mint kövér tapadek marad a fejbőrön, a hajrendszer minden eleti tevékenységének ellenszegül, s annak veszélyes rongalaszt idézi elő, mi a hajnőmusülést idézi elő. Minden hajkenőcs tehát éppen ellenkezőleg a haj hullását segiti elő, mintán a hajrendszer eltömi, s ugy bedugja a porusok nyilasait, s tönkreteszi a titokteles gyök életerejét, mi a hajat tenyésztí. Minden pomade tehát szomoru bizonyitványa azok tudatlanságának, kik azok hatását dicsőitik, s avval dicsekednek, hogy oltal szerkesztettek, melyk a hajat növeli.

Az eletnedv, a haj egyetlen tápláló anyaga, a test szervezete által termeltetik és a hajat csak a hajrendszer egészségi allapotának mértéke szerint segitheti elő és táplálhatja. A hajrendszer a fejbőrben számtalan gyökből all, melyeknek mindenike egy-egy hajszál anyaméhe. Ezen fellogható oknál fogva a hajat ujból lehet nöltetni, megszabaditván a hajrendszert minden káros befolyástól, melyek a hajszalak eletnedvét megcsiny. Meg kell tehát az utakat nyitni, melyekbe a hajnedvnek behatni, s ott circulálni kell; meg kell a fejbőrt tisztitni a nyárkoltól és idő multa megromlott anyagoktól; és megnyitni a porusokat, hogy a kigőzölgés és a tápláló nedv behatása akadály nélkül történhessék. Végre szükség oly szert használni, mely tulajdonságánál fogva testünk nedduvel könnyen tesz magát összetöttetésbe, hogy a fejbőr megtisztitassék, megerősittessek s az eredeti rend helyreállittassék; a mikor is a haj csalhatatlanul nöni és ujjászületni fog, mi az EAU DE LOB használata által eszközöltetik.

II.

A hajhullás és egyszersmind minden más ily nemü bajok oka elvitathatlanul a fejbőr kisebb-nagyobb mértekbeni elhülésében rejlik. A kigőzölges rögtöni megszünése hülés alul reha vérgéses elöidezni a hajtapladó részek szervi meghomlását, s a legnagyobb hajpusztulást vonhatja maga után, ha a bajt elharapozni hagyjak, a helyett hogy egy biztos szert használnánk.

III.

A testi faradalmak, valamint a felek rendkivüli megfeszitése, gyakran igen erős kigőzölgést idéznek elő, s igy megrongalják a hajrendszer szabályszerü munkásságát, és lassanként a hajazat életerejét is, mi pedig annak fentartására elkerülhetlen szükséges.

U. I. Ha az EAU DE LOB növényi envrészei kivalnának, ez mitse von le a viz jóságaból. Az ülep nem használandó, Ez csak az EAU DE LOB szüródésének következése.

DE LOB LIPÓT.

Ára egy üvegnek 3 ft. p. p.

Kapható: GÁL SIMON kereskedésében Kolozsvárt Belső Közép-utczában.

(679) (2—2)

Kolozsvárt **Stein János** s Maros-Vásárhelytt **Wittich József** könyykereskedésében kapható:

HATVANI MIHÁLY,

TÖRTÉNETI ZSEBKÖNYV

Rajzok a magyar történetből.

Ára 3 ft 90 kr. osztr. ért.

FEKETE MIKLÓS,

Hires alföldi betyár

ROZSA SÁNDOR

viselt dolgai, perbe fogatása és elitéltetése.

Ára: 80 ujkrajczár.

KOVÁCS MÁRIA,

KAMÉLIÁK A SIRBOLTBAN.

Regény, 3 kötet, ára 2 ft 10 kr. o. ért.

SZALAY LÁSZLÓ

ADALÉKOK a magyar nemzet történetéhez

a XVI-dik században.

Ára: 2 forint 40 krajczár osztr. értékben.

ASZALAY JÓZSEF,

SZELLEMI RÖPPENTYŰ

történelmi s humoristikai szinezettel. Ára 3 ujft.

JÓZSIKA MIKLÓS

régiebb és újabb

NOVELLÁI.

4 kötet ára 4 ujforint.

(665) (4—1)

☞ Éppen most jelent meg és alólirtnál valamint STEIN JÁNOS könyvárusnál **kapható:**

HASZNOS KÉZIKÖNYV

„nők számára",

melyben a házi és salon nőöltözékek szabása és készitése módja adatik elő, tüzetesen és oly érthetőleg magyarázva, **10** darab mintarajzzal ellátva, mely a magyarázat felfogását könnyiti, s a kivitel pontosságát eszközli; miképp e könyv s rajzok utmutatása nyomán minden más utasitás nélkül a legczélszerbb nőöltözékek előállithatók.

Ára: 2 forint uj pénzben;

és ezen könyv vidékre is, sirrának alólirthoz bekuldése mellett, keresztbontók alatt posta utján azonnal megküldetik.

Nemessányi Samu,
női öltöny készitő.

(L. a Kána: belső kőszéputcza 521 szám.)

(680) (1—4)

A kolozsvári nemzeti szinház felségelésére felajánlott résztvevők hová forditásáról az erdélyi nemzeti szinházi bizottmány számolni kivánván, e végre f. évi április hó 28-ára reggeli 10 órára **közgyülést** hirdet és erre a t. cz résztvevőnek urakat meghija gr. Mikó Imre ur ő excja házához.

Az erdélyi nemzeti szinházi bizottmány.
Kolozsvárt, april 21-én, 1859.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.